

Nesitaria ir tarpininkų nenori

Kiekvienas lietuvis įsivaizduoja, kad yra skirtingos nuomonės, nesutinka su Connecticute L. Bendruomenės vadovu ir autoriu tų nuomonių, yra jų darbų ir veiklos opozicijoje, laikomi anti bendruomenininkais, aršūs kenkėjai. Tos bendruomenės "autoritetas" ar "ideologas" mokytojas S. Barzdukas tokiais jau ne laikomi antibendruomenininkais, bet raupuotaisiais, atseit, vertais įžliuoti, pavojingais asmenimis.

Gečio Bendruomenės nariai, kur tik pasisuka, nekaltai apie vieningumą, pastangas bendruomenėje įvykusių nesusipratimų ir skilimą likviduoti, bet savo opozicijos žmojęs pravardžiuoja, užgaudina, įžeidinėja, niekina ir apdrapsto purvais.

Garbingiems ir padoriems lietuviams išsivijoje rūpi, kad LB ir ALTo veikla ir darbai būtų suderinti, pradėti nesusipratimai ir užgaudinėjimai būtų baigti. Darbų suderinimui ir nesusipratimų užbaigimui, garbingų, padorių ir darbais pasižymėjusių penkių vyrų grupę, kurią sudarė: dr. Kriauciūnas, inž. Jūrkinas, prof. Mackevičius, dr. Meškauskas, prof. Vitkus sumanė ir sutarė kreiptis į ALTo ir LB vadovus su pasiūlymu ar tarpininkavimu susėsti prie stalo ir visus nesusipratimus išsiaiškinti, nuosirdžiai išsikalbėti ir visiems laikams baigti.

Penkių tarpininkavimo paslaugą ALTo vadovybė priėmė, o Connecticute LB vadovybė atmetė. Apie tai "Pro memoria" pranešimu spausdė tarpininkai pranešė visuomenei. Kad atmetė ir atmetimui pasidžiaugė ne tik Conn. LB vadovai, bet ir Darbininko laikraščio redaktoriai, parašę vedamąjį "Kai tarpininkavimas nepadaeda" aiškinasi "LB tarpininkavimo neatmetė, o tik prašė iniciatorių "savo autori-

ALTa tarpininkavimą priėmė, o Conn. LB vadovai atmetė, pareiškdami, kad jiems svetimu tarpininkavimas nereikalingas. Tad Gečys į klausimą ir atsakė,

kodėl buvo nepriimtinas tarpininkų vaidmuo įsidėmėtinu nesvaru, kum ir tarpininkų užgavimu ir įžeidimu. "Be to, iš pasiūlytųjų 5-kių tarpininkų trys buvo aršūs (mano pabrūkta K. P.) antibendruomenininkai..." (Draugas VII. 18 d.)

Dr. Kriauciūnas laišku (D. Draugas, VII. 8 d.) Gečio komentavimą ir elgesį griežtai pasmerkė ir paprašė per spaudą atsiprašyti. Norime ar nenorime, ignoruojame ar nekreipiame dėmesio į Conn. LB vadovybės pareiškimus, pasakytas kalbas su važiavimuose ar tarybų posėdžiuose, jie sau įsikėlė į galvas, kad yra remiami "daugumos visuomenės", yra autoritetingi kalbėti jos vardu, o nesutikancius su jų nuomone ar nusistatymu, jie viešai kaltina antibendruomeniškumu, o opozicijos žmones Conn. LB dvasios ir garbės tėvas Barzdukas, susilaikyti iš pykčio ir neapykantos nepajėgdamas, emė šmeižti ir vadinti jau raupuotaisiais (V. Kutkaus Drauge Tarybos suvažiavimų aprašymai).

Gal ir dabar kam darosi neaiškumai kas skaldo bendruomenę, kas kelia bylas už bendruomenės vardo pasisavinimus, kas siekia lietuvių išsivijai primesti savo valią, ją pavergti ir diktuoti.

K. Pylaitis

TINKAMAS PASIRINKIMAS NAUJOS GYVENVIETĖS

Kartais kai kuriems žmonėms susidaro tokios sąlygos, kad jiems tenka išvykti į kitas gyvenvietes. Apie tai buvo neseniai šis tas aprašyta P. Venclovo straipsnyje su antrašte "Kur gyventi" (Naujienų Nr. 177). Tokia progą man čia tenka šita pasakyti.

Kai kas kartais ima manyti, jog reikia nusikelti gyventi į tokias vietas, kur patogesnis yra klimatas. Jau anksčiau buvo nurodoma, kad palgiausia bū-

M. ŠILEIKIS

Siuvejas

SPECIALI PAŠALPA SILDYMO ISLAIDOMS

tu apsigyventi Jungtinių Amerikos Valstybių pietinėse srityse, ypač Kalifornijoje. Ypač būdavo patariama ten apsigyventi mūsų pensininkams, nes tenai, girdi, niekad nevargina jokie šalčiai.

Bendrai kalbant galima pasakyti, jog tiems žmonėms palgiausias klimatas yra tas, prie kurio jie yra pripratę, būtent tuo mažens ligi savo subrendimo (maždaug ligi 18 ar 19 metų amžiaus). Sakysim, Lietuvoj šaukę žmonės yra pripratę prie keturių metų sezonų. Žmonės, kurie yra pripratę prie tokių keturių metų sezonų, patekę atšalimui į tokia vietovę, kur tokių keturių metų nėra, pajunta kažkokį nuobodulį. Tie vadinamieji sezonai Lietuvoje ir kitur yra šie: žiema, pavasaris, vasara ir ruduo. Lietuvoje žiemos sezonas būna gruodžio, sausio ir vasario mėnesiais; pavasario sezonas — kovo, balandžio ir gegužės mėnesiais; vasaros sezonas — birželio, liepos ir rugpjūčio mėnesiais; rudens sezonas — rugsėjo, spalio ir lapkričio mėnesiais.

Šiltesniuose kraštuose tokių keturių metų sezonų nebūna ir didesnių šalčių taip pat nebūna, bet būna, taip sakant, tik du sezonai, viena pusmetį — drėgmė, kita pusmetį — sausumė. Ir tokie žmonės, kurie yra išaugę prie tokių metų dviejų sezonų, patekę į tokius kraštus, kuriuose pasireiškia keturi metų sezonai, pajunta taip pat kokį nors nuobodulį. Taigi trumpei galima pasakyti, jog žmonės patogiausias klimatas yra tas, prie kurio jie yra pripratę nuo mažens ligi savo subrendimo.

A. Kelmūtis

Praeitą žiemą buvo šalta, teko daug išleisti šildymui, todėl Kongresas nutarė padėti praeitą žiemą šildymui daugiau išleisusiems asmenims. Nutarta teikti vienkartinę specialią pašalpą neturingoms šeimoms. Pašalpa galės pasinaudoti pensininkai, turėjusieji didesnę šildymo išlaidą. Gali suteikti net 250 dolerių pašalpą.

Šios pašalpos gavimu suinteresuotieji asmenys privalo įteikti įrodymų Public Aid ar Welfare ištaigoms apie savo pajamas nuo 1976 metų liepos 14 dienos iki 1977 m. birželio 30 dienos. Jeigu pajamos nebuvo didesnės \$3,755.00, o 2 narių šeimos pajamos nebuvo didesnės \$4,913.00 o trijų asmenų šeimos pajamos nebuvo didesnės \$6,113.00 o 4 asmenų — \$7,313.00, dar didesnei šeimai reikia pridėti \$1,200.00 asmeniui, tai gaus specialią šildymo pagalbą. Be to, reikia pristatyti apmokėtas ar neapmokėtas praėjusio žiemos šildymo išlaidų sąskaitas. Taip pat reikia pristatyti Income Taxų laiško nuorašas.

Prašymus specialiai pašalpai reikia teikti savo Welfare ar Public Aid ištaigai ne vėliau šio mėnesio 31 dienos. Vėliau įteikti prašymai nebus svarstomi.

Anatolijus Čepulis

* Didžiausi pasaulio gyvūnai — mėlynasis banginis ir dramblys ilgiausiai gyvena: pirmasis iki 100 metų, o antrasis iki 55 m. Dramblių amžius priklauso nuo dantų. Vienas dramblys Australijoje išgyveno 69 metus.

Balys Pupalaigis

PLĖŠIKAVIMAI

(Tęsinys)

Neužilgo įvyko vestuvės. Pauliukaitis, įstojęs į moterystės stoną, ketino vesti rimtą gyvenimą, bet tie pasiūlytai draugai: einam išgerti, einam kortomis palošti, tai į kiną einam — ir taip beveik kasdien. Kadangi Pauliukaitis į savo kambarėlį pas žmonelę grįždavo beveik visada paryčiu, o žmonelei vakarais vienai būti nusibosdavo, susirado malonius draugus Kovzonus. Kai tą pastebėjo Pauliukaitis, šeimyninis gyvenimas susimaišė ir susiraužė, bet gyventi reikia.

Kartą žiuriai prasilošęs, norėjo atsilosti. Bet be pinigų negi atsilosti. Naktį išėjo į miestą gatvėse pinigų paieškoti. Pamestų nerado. Eidamas Laisvės gatvę, pamatė Makausko restorane, ne taip toli nuo lango, stovintį pinigams lošti automatą. Daug negalvojęs, išmušė lango stiklą, įlindo į vidų, automatą išsinešė į gatvę, bet atidaryti neįstengė. Gatvėje jo nedaužysi — dar faraonas prisistatys, reikia nešti kitur. Automatas sunkus. "Vargšelis" automatą vilko apie porą kilometrų už miesto, į gyvulių kapus. Kiek jis vargo, kol atidarė — ir viduje tik nepilną litą rado.

Ką darysi, kai nesiseka. Argi karsiesi dabar? Namų parėjo išvargęs, žmona verkė, koliojo, barė, — valgyti nėra nei apipelėjusios plutos. Ilgai neužmigo. Laimė, kad rytdieną buvo prekymetis, tai šį tą "pagavo".

Pauliukaitis buvo kantrus, drąsus ir visada tikėjo, jog sykį turės gi jam laimė nusišypsoti. Nors ir mažai tu rėdamas pinigų, visada eidavo palošti. Vieną vakarą nuėjęs pas draugus laimės išbandyti, bet netrukus nė valandėlį liko plikas kaip tilvikas. Išėjo piktas. Eidamas Kauno gatvę, staiga pamatė gatvėje stovintį didelį vežimą su žasimis. Va kur laimė, pagalvojo.

Nedelsdamas pradėjo laužti vežimo šoninių lentelių, bet tos negalvojo jam pasiduoti. Tada aplinkui pabėgėjęs, rado gerą kuolą ir juo bandė išlaužti. Nejudė. Tuo pat metu iš arbatinės išėjo vežimo savininkas: Pauliukaitis paprašė žasies. Tas, parodęs jam botagą, sėdėjo vežimą ir važiojo Kauno link. Pauliukaitis nuo vežimo nesitiraukė. Palydėjęs vežimą į užmiestį, vėl prašė žasies. Ir šį sykį tik botaga pamatė. Tuomet jis atsėdėjo vežimo galę ir važiuodamas galvojo, kas daryti. Būvo naktis, tamsu. Už žasų narvo vežėjas negalėjo jo matyti.

Jau esant apie Sausnava, Pauliukaitis sugalvojo vežėją primušti ir žasies pasiminti. Paplenteje buvo pasodinta jaunų medelių, prie kuolų pririšiotų. Pauliukaitis išsokęs iš vežimo, ištraukė nuo medelio kuolą ir atėjęs prie vežėjo pareikalavo žasies. Vežėjas pasipjūsiu žasį smogė jam kuolu per galvą. Tas šoko iš vežimo ir norėjo girtis, bet Pauliukaitis vėl smogė per galvą. Vežėjas krito.

Jau su mažomis gyvybės žymėmis, Pauliukaitis vežėją nuvilko už šalia plento krūvos sniegtverius, iškraustė kišenes, ir ką tik rado, paėmė: kišenių laikrodį, pinigų, pašą — nieko nepaliklo. Atlikęs šią operaciją, sėdėjo vežimą ir važiojo į "Maisto" fabriką žasų parduoti. Važiudamas patikrino, ką jis laimėjo: laikrodį ir pinigų pasiliko, kitus daiktus ir pašą išmetė į laukus.

Atvažiuojęs į fabriką, rado eilėje sustojusius ūkininkus su žasimis. Ir jis užėmė eilę. Kai atėjo eilė jo žasims priimti, priėmėjas rado, kad ne visos žasys tinkamos. Kai tinkamų žasų skaičiui buvo rašomas orderis, Pauliukaitis pasivadino Stankevičiumi iš Kumelių kaimo. Netinkamoms fabrikui žasims tuoj atsirado pirkėjas — iš Skaudvilės žydų. Pardavė jam. Paėmęs iš fabriko pinigų, Pauliukaitis, palikęs arklius su vežimu fabrike, atėjo į užmiestinę autobusų stotį, sėdėjo į autobusą ir važiojo namo. Pravažiudamas savo nusikaltimo vietą, matė kaip policija trinė apie lavoną.

Pauliukaitis, atlikęs policijai nuosirdžią "išpažintį", polic. valdininką nusivedė į namus, užlipo ant lubų, išspalį iškasė iš nužudyto Kūgo paimtą laikrodį ir pašakę, jog pinigų išleides, o kitus daiktus išmetęs.

Už šį žiaurų darbą Marijampolės apygardos teismas Pauliukaitį nubaudė visą gyvenimą kalėti. Kai grįžo į kalėjimą, budėtojas jo paklausė, kokią bausmę gavo. Pauliukaitis atsakė: "Gavau viečnastį, bet gal teks čia pasėdėti kokį dešimtmetį. Bus švenčiama Lietuvos nepriklausomybės dvidešimties metų sukaktis — bus amnestija, dar gal bus šeimo rinkimai — vėl amnestija, kalėjime būsiu geras — gausiu trečdalį, ir taip susilauksiu laisvės".

Bet taip skaičiuodamas Pauliukaitis apsiriko: prokuroras padavė protestą, byla apeliacine tvarka iš naujo sprendė Apeliaciniai Rūmai ir Pauliukaitį nubaudė mirties bausme. Bausmė buvo įvykdyta Kauno sunk. dar bū kalėjime, dujų kameroje.

Nors Marijampolė buvo ne toks jau didelis miestas, tačiau asocialaus elemento nestigo. Pasitaikydavo tokių žiaurių sadistų, jog tekdavo stebėtis, kaip gali žmogus tiek sužvėrėti.

(Bus daugiau)

Cold war.

It was bad enough we had to fight the British for our freedom. But on top of that, we had to fight the weather, too.

Because winter at Valley Forge meant snow, ice, and freezing temperatures. All serious enemies to a makeshift army without proper clothing, not nearly enough food, and short on ammunition.

It was an army long on courage, but short on money.

And then the money came. Some \$27,000,000 from the pockets of new Americans.

That's how people took stock

200 years at the same location.

in America back then, and you know how the story turned out.

Nowadays, people are still helping America stay strong and self-sufficient. And they're helping themselves to safe, dependable savings. By taking stock in America with the Payroll Savings Plan.

Buy United States Savings Bonds. They won't leave you out in the cold.

Now E Bonds pay 6% interest when held to maturity of 5 years (4 1/2% the first year). Low, steady or deferred Bonds can be cashed at your bank. Interest is not subject to state or local income taxes, and federal tax may be deferred until redemption.

PASSBOOK SAVINGS...

the best way to save regularly!

5 1/4%
Paid and Compounded Quarterly

OUR SAVINGS CERTIFICATES EARN UP TO 7 1/2%

Mutual Federal Savings and Loan

222 WEST CERMAK ROAD CHICAGO, ILLINOIS 60608
PETER KAZANUSKAS, President Phone: Virginia 7-7447
HOURS: Mon.-Tue., Fri. 9-4 Thur., 9-8 Sat. 9-1

SERVING CHICAGO AND SUBURBS SINCE 1905

see us for HOME financing.

AT OUR LOW RATES WITH REPAYMENT TO FIT YOUR INCOME

INSURED

Pritariu daktarui Kriaučeliūnui

Didelis dėkui Vytautui Kutkui už jo aprašymą apie LB suvažiavimą. Jeigu ne jis, šiandien nieko nežinotume, kokį naują metodą pasirinko Bendruomenės vadovai visuomenei erzinti. Drąsiai tvirtinu "erzinti", nes Br. Nainio išpuolis tam suvažiavime nieko kita iš jo "vadovaujamų" tautiečių negalėjo susilaukti.

Dr. Leonas Kriaučeliūnas, viešas iš mūsų lietuviškojo gyveno sukėję teigiamą prasmę, buvo pirmasis, atsiliepęs į V. Kutkaus suvažiavimo aprašymą.

Net ir aiškinti netenka, kad toks, nuo a iki zet Nainio mostas yra perdėm nainiškas. Jis galėjo nustebinti kitus, bet ne jį pažįstančius ir ne tuos, su kuriais jam yra tekę vienaip ar kitaip bendradarbiauti, ir kurie yra mėginę savo mintis reikšti, ne visuomet pritariu Nainio nuomonei tikrai tariant, įsakyti mui.

Nepartosiu, ką Gerbiamas dr. L. Kriaučeliūnas nurodo, teigdamas, kad lietuvių išeivija nėra tik "pageltusi" šaka. Bendrais bruožais: kultūros kongresai, meno ir mokslo simpoziumai, tautinių ir dainų šventės, kongresai, seimai, studijų sąvaits ir t. t. Tam reikėję daug pinigų, daug darbo ir pasišventimo.

Taip, daktare, tikrai čia didelį darbą, o kur visa eilė mažesnių, prie kurių Nainys ne tik

PLB pirmininkas gerokai pyktelės, kad ta "pageltusi šaka" ne nori pasiduoti jo "dideliam su-
pratinimui ir susipratimui", nes ji, ta šaka, turi kitokių nusistatymus.

Kad būtų, B. Nainys pajuto, kad jo kėdė braška, nes LB Re organizacijon juo toliau juo daugiau subėga suprantančių lietuvių. Jau ne vienas ir ne du, buvę tikri, kaip čia kai kurie vadina "nainininkai", yra prisiglaudę po Reorganizacijos sparnus.

Net ir aiškinti netenka, kad toks, nuo a iki zet Nainio mostas yra perdėm nainiškas. Jis galėjo nustebinti kitus, bet ne jį pažįstančius ir ne tuos, su kuriais jam yra tekę vienaip ar kitaip bendradarbiauti, ir kurie yra mėginę savo mintis reikšti, ne visuomet pritariu Nainio nuomonei tikrai tariant, įsakyti mui.

Nepartosiu, ką Gerbiamas dr. L. Kriaučeliūnas nurodo, teigdamas, kad lietuvių išeivija nėra tik "pageltusi" šaka. Bendrais bruožais: kultūros kongresai, meno ir mokslo simpoziumai, tautinių ir dainų šventės, kongresai, seimai, studijų sąvaits ir t. t. Tam reikėję daug pinigų, daug darbo ir pasišventimo.

Taip, daktare, tikrai čia didelį darbą, o kur visa eilė mažesnių, prie kurių Nainys ne tik

Restauruoti Perkūno namai Kaune dabar

kad nėra prikišęs piršto, bet neįtrūkdamas iš jo pasekėjų pusės buvo atsiradęs...

Galima būtų klausimą ir taip spręsti: jeigu jau lietuvių išeivija nesusiuvokianti laike ir aplinkybėse, tai kas būtų kaltas? Aišku, pati vadovybė, nepajęianti nurodyti tai išeivijai teisingo kelio. Reikia, vadovybė per silpną. Kitaip žiūrint, Jeigu išeivija yra "šiek tiek irzlų" dinastis, išsitaria prieš "valdžią" (J. V.), pageltusi tautos šaka, tai ir vadovas ne kitoks. Kokie pavaldiniai, tokie ir vadai. Tik, būtinai privalau atvirai pasisakyti, kad aš jokių būdų nesijaučiu, galįs būti priskirtas prie tos "pageltusios šakos", dėl to nepriklausau tai šakai. Taigi, ir Nainys, nuo tokio pasakymo pas kelbimo dienos ir valandos, jau nėra man nei joks pirmininkas, nei joks vadovas.

Taip išniekinęs lietuvišką išeiviją, kuriai pats iki dabar vadovavo, tikrai neprisidėjo prie sąlygų lietuvių vienybei išlaikyti. Žinoma, padėjo Reorganizacijai tvirtėti, nes toks žveidimas vėl daug ką atstumdė nuo jo vadovybės.

Vytautas Šoliūnas "Drauge" mėgino Nainį ginti. Deja, nesu Čikagoje, šiuo metu neturiu laiko bičiulio Vytauto to rašto. Stebiuosiu, kaip mėginama ginti neapginamas reikalias. Tiesa, Šoliūnas daugiausia motyvuoja tuo, kad jis pats nesąs įžeistas, bet kiek tokių atsiras? Žinoma, labiausiai užgauti asmenys, daugiau ar mažiau dalyvaujantys visuomeninėje veikloje, rašę spaudoje, aktyviai rūpinęsi besirūpinančią nepr. Lietuvos atstatymu ir lietuvių išlikimu tremtyje.

Kalbant apie dr. Kriaučeliūną, tenka pripažinti, kad jis niekada nieko nebijojo, prieš nieką nėra lenkęs savo galvos, kovojęs už savo tiesą ir atliko milžiniškus darbus. Taigi, dėkui Dakrai už pirmąjį atsiliepimą.

Nesu Čikagoje, kaip minėjau. Ne visa ir ne visuomet mane pasiekia lietuviškoji spauda. Taigi, nežinau, ar yra buvę daugiau atsiliepimų dėl Nainio pranešimo suvažiavime, o gal ne. Siūlyčiau daugiau viešų pasakymų, kad visa laisvojo pasaulio lietuvių išeivija būtų supažindinta.

• Azijatiškų dramblių nės-tumo periodo vidurkis yra 609 dienos, o jų nės-tumo rekordas yra 760 dienų arba du metai ir 30 dienų — du su puse kartų ilgesnis už žmonių gimines. Amerikoniškos kengūrėlės — apsimetėlės — possum arba opossum (didelis marsupialis) turi mažiausią nės-tumo periodą — tik 12 ar 13 dienų. Madagaskaro saloje yra kengūrėlių veislės — gyvūnas, panašus į mūsų kirstuką, vadinamas streaked tenrec. Nors jų patelės gali pradėti veistis 3-4 savaitę amžiaus, tačiau jų veislė yra beveik išnykusi.

SODYBŲ PIEVELES

Nieko nėra gražesnio apie namus, kaip gražiai taliojanti pievelė. Kiekvienas lietuvis didžiuojasi savo pievele. Amerikoje ne visur galima gražias sodybų pieveles išauginti. Reikia patyrimo. Dabar yra išėjusi nedidelė 40 puslapių agronomo A. Šeštoko knygelė, kuri vadinasi

SODYBŲ PIEVELES

Knygelėje surašyta viskas, kad liečia pieveles. Aprašyta kaip žolę užauginti, kaip žemę tręšti ir prižiūrėti. Naujienos šia knygelę pardavinėja. Užvažiavusieji gali knygelę įsigyti už \$1.25. Jeigu kas toliau gyvena arba nenori užvažiuoti, tai gali atsiųsti \$1.50 čekį arba Money Order, o mes knygelę jam pasiųsim. Pinigus prašome siųsti tokiu adresu:

NAUJIENOS

1739 So. HALSTED ST., CHICAGO, ILL. 60608

PUIKI KNYGA, PARASITA SU MELE LIETUVAI IR ZEMDIRBIAMS

Dr. Juozas Dauparas. ŽEMĖS ŪKIO ŽVITIMAS. Studija, ilaista Chicagoje 1968 metais paties autorius išleista. Knyga dviejų dalių: Žemės ūkio žvitimio problemos ūkininkų krašte. II dalis: Žemės ūkio žvitimasis Lietuvoje.

Autorius savo žodyje rašo: "Jei liūdnas lietuvių tautos likimas nebūtų sutrukęs Lietuvos nepriklausomybės gyvenimo ir nebūtų sugriovęs gražiai išaugusių ir mūsiškosios Lietuvos politišnių, ekonominių ir kultūrinių laimėjimų. Handiena, drąsiai galima sakyti, lietuvių tauta galėtų didžiuotis ir džiaugtis savo žemės ūkio kultūros vaisiais ir priylėti padoms iškiliosioms Europos tautoms".

Knygos apie žemės ūkį atrodo tik žemdirbiams skaityti, kadangi absoliuti lietuvių tautos dauguma (88.12%) buvo ūkininkai ir po pasauli išlaikytų lietuvių absoliuti dauguma yra arba patys buvę ūkininkai, arba ūkininkų vaikai, reikšia, kad ši knyga bus labai abieju lietuvių daugumai, ypač kadangi knyga su tokiu meile Lietuvos žemei parašyta, kad pradėjus skaityti nebesinori pertraukti. Knyga autorius skirta Lietuvai, mais liūdnai: "Dėkingas siūnas — mylimai Tėvynei Lietuvai".

Knygos 300 puslapių su daug vaizdelių ir lentelių, kainą tik \$5.00. Gaunama Naujienose.

Čekį arba Money Orderį siųsti tokiu adresu:

NAUJIENOS

1739 So. HALSTED STREET, CHICAGO, ILLINOIS 60608

Gerą pinigus, tuojau knyga pasigims.

NAUJI LEIDINIAI

Viktoras Karosas, Lietuvos ryšys su Amerika. Istorinė apybraiža.

Devenų Kultūrinio Fondo leidinys No 2. Viršelio emblema dail. Jono Tričio. Spaudė M. Morkūno spaustuvė, Chicago, 1977 m. Leidinys iliustruotas. Anglu kalba pažymėta knygos dedikacija: An Historical Eketch Dedicated to the Bicentennial of the American Revolution. 176 psl. Kaina 3 dol.

Apgailestina, kad šis Amerikos Nepriklausomybės 200 metų sukakčiai paminėti skirtas leidinys pasirodė po vienerių metų. Tai būtų bene trečias lietuvių veiklas skirtas Amerikos Nepriklausomybės sukakčiai. Pirmieji du, paruosti Algirdo M. Budreckio ir dr. Antano Kušo yra parašyti anglų kalba ir išleisti laiku, o pavėlavęs V. Karoso veiklas parašytas lietuvių kalba su plačia santrauka anglų kalboje.

V. Karosas pasižymi originaliomis mintimis. Autorius pasta-tė vieną aiškią temą ir ją savo žodžiais nusako:

"Šioje istorinėje apybraižoje rūpėjo įrodyti, kad Amerikos lietuviai nėra vien etninė grupė, bet yra vakarietiška tauta, kuri, nežiūrint savo tragiškų aukų ir pralaimėjimų, nuo pat savo istorijos pradžios stovėjo kovą prieš paverėjus ir despotizmą, kas ją dvasiniai ir idejiniškai su-rišo su Amerika".

kas ją dvasiniai ir idejiniškai su-rišo su Amerika".

"Amerikos akyse lietuvių tau-ta yra verta pagarbos ir meilės ne dėl savo senovinės kalbos, spalvingos liaudies kultūros, sa-vitų papročių, darbštumo ir do-rovingumo, bet dėl jos vestos ir vedamos kovos už žmogaus ir tautos laisvę bei sudėtų milži-niškų aukų".

Autorius knygos gale padaro sekančią išvadą: "Nuopat Ame-ricos koloninių dienų lietuvių laisvės kovotojai žiūrėjo į šį kraštą, kaip į savo siekių viltį, ir toje dvasioje ir istorinėje pas-kirtyje formavosi Amerikos iš-eivija".

"Lietuvių tautos laisvės kova visame savo tragiškume turi savo gilų moralinę prasmę, nes kaip praityje taip dabartyje yra surišta su Amerikos is-torine paskirtimi".

Sios autoriaus mintys eina nenutraukiamai nuo pat pirmų iki paskutiniųjų puslapių, per žvelgiant mūsų tautos istoriją visai kitoje šviesoje. Kovos tra-giškos ir daugumoje pralaimė-tos, bet lietuvių tautos aukomis pasinaudojo kylančios laisvės jė-gos Vakarų Europoje ir Ameri-koje, kas ir sudarė Lietuvos mil-žinišką įnašą į Vakarų demokra-

tijų pergalę prieš despotizmą jė-gas.

Si įdomi knyga gaunama nu-siuntus 3 dol. šiuo adresu: Mū su Sparnai, 5718 S. Richmond Str. Chicago, IL 60620.

J. Jr.

— Kaspars Radvila parašė ilgą ir motyvuotą straipsnį apie vaikų vožojnių autobusais į mokyklas ir apie apylinkių rei-kalus Southtown Economist laik-raščio trečiadienio laidoje. Ten pat tilpo Marquette Parko Lie-tuvių Namų Sav. organizacijos pirmininko Juozo Bacevičiaus ir teisinio patarėjo Charles P. Kal laiškas miesto merui. Jame žadama pastikti juodųjų mar-šus ne su 6,000, bet su 15,000 žmonių Marquette Parke. Ten pat nurodyta miesto mero parei-gos — saugoti Marquette Par-ką. Nurodoma, kad organizaci-ja turi virš 700 narių.

• 1947 m. rusai pagavo An-tarktikos srityje 90 pėdų ir 8 colių mėlynųjų banginių pate-lę. Jos liežuvis ir širdis svėrė 4,73 tonas arba 1,540 svarų. Mėlynieji banginiai gali išvystyti greitį iki 23 mylių per valandą ir tam reikalinga 520 arklio jė-gų. Apskaičiuota, kad 1930 m. jų buvo apie 100,000, gi 1973 m. beliko tik 19,000 iki 24,000. Yra banginių rūšių, kuri gali me-džiudama panerti iki 10,000 pė-dų gilyn ir nugauti labai didelį vandens spaudimą.

NAUJENOSE GALIMA GAUTI H. TAMASAUŠKO LIETUVISKĄJĮ PAMARĮ

Ši knyga yra su žemėlapiu ir pavalkalais aprašo Pamarį, senus jo gyvenvietes ir gamtą. 1,200 lietuviškų vietovardžių sąrašas. Knygos kaina \$2.50, minkšti viršeliai.

Persūntimui paštu reikia pridėti dar 50 centų.

NAUJIENOS

1739 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608

DR. ANTANO J. GUSENO RAŠTAI

NAUJENOSE GALIMA GAUTI NEPAVASTAI ĮDOMIUS GYDYTO-JO, VYDUOMENĖS VEIKLO IR RASYTOJO ATSIMINIMUS.

Dr. A. J. Guseno — MINTYS IR DARBAI, 259 psl., lietuviškus 1905 metų įvykius, įskaitant ir Totoraičio jaunus dienas ir susi-
kūrimą. \$8.00

Dr. A. J. Guseno — BANTYS, jų priežastis, sveikata ir grožis. \$3.00

Dr. A. J. Guseno — MINTYS IR DARBAI, 259 psl., lietuviškus 1905 metų įvykius, įskaitant ir Totoraičio jaunus dienas ir susi-
kūrimą. \$8.00

Dr. A. J. Guseno — AUKYTĖ KULTŪRA — ŽIAUROS ŽMONĖS. \$2.00

Knygos po Europą išspūdi. Dabar tik \$2.00

Kaina taip pat užskaityti paštu, atsiuntus čekį arba money orderį, prie

naujienos kaina pridėdant 50c. persūntimo išlaidoms.

NAUJIENOS

1739 So. HALSTED ST., CHICAGO, ILL. 60608

KNYGOS ANGLŲ KALBA

J. Jasmunas. A KISS IN THE DARK. Pikantiškų ir intymių nuotykių aprašymas, pildinti li. gyvenimo. Lengvas stilius, gyva kalba, gražiai išleista 180 psl. Kaina \$2.50.

Dr. Juozas B. Kondūlis. HISTORY OF LITHUANIA. Lietuvos istorijos santrauka nuo pat senųjų andų iki pokario metų. Vidutinio formato, 142 psl., kaina \$2.00.

Dr. Juozas B. Kondūlis. VYTAUTAS THE GREAT. Istoriniai DLK Vy-tauto bruožai, pildinti laiko Lietuvos valstybės ir jos kaimynų istorija 311 psl. Kaina \$3.00. Kietais viršeliais \$4.00.

Dauguma šių knygų yra tinkamos dovanos įvairioms progoms. Jas ir kitas knygas galima įsigyti atsiuntus į Naujienas arba atsiuntus čekį ar pinigais.

NAUJIENOS

1739 South Halsted Street, Chicago, Ill. 60608

RIMTA KNYGA — GERIAUSIA DOVANA

Naujienose galima gauti puikių knygų, kurios paspuol bet kokia knyga tau būtų naudinga.

Aleksandras Pakalniškis. MĖS GRIZTAME. Įdomūs jaunų dienų atsiminimai ir įvykių bei vietų aprašymai, skaitomi kaip ro-manas. 367 psl. Kaina \$3.

A. Pakalniškis. METAI PRAEITYJE. Netolimų įvykių prisiminimai. 12 dalių. 236 psl., kaina \$3.

Dr. Kazys Grinius. ATSIMINIMAI IR MINTYS. II tomas. Gra-
žiai viršeliais. 336 psl. Kaina \$6.00. Minkštai viršeliais \$3.00.

Prof. Vaclo. ŠIRKIS. SENUJŲ LIETUVIŲ KNYGŲ ISTO-
RIJA. I dalis. 208 psl., ir kita — \$3.00, minkštai vir-
šeliais — \$2.00; II dalis, 225 psl., ir kita — \$3.00, minkš-
tai viršeliais.

Remigijus Tomas. Tamsašaukas, LIETUVISKASIS PAMARYS.
Pakalniškis ir Labgryvis aprašys su įdomiais aprašymais, ilu-
stracijomis ir dokumentacija. 336 psl. Kaina \$6.

P. Kasišius. TARP ŽALVŲ PALAPINIŲ. Tryjų dalių Lietuvos
partizanų būties romanas 282 puslapiai. Kaina \$3.

Jonas Marčė. TRYS IR VIENA. Jaunystės atsiminimai.
170 psl.

St. Gudulis. POVLAS MILERIS. Biografinis bruožas 223
puslapiai.

Knygos užsakant reikia pridėti 25 ct. pašto išlaidoms.

NAUJIENOS

1739 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608. — Tel. HA 1-5196

Taupykite dabar pas mus

Pas mus taupomi jūsų pinigai at-
lieka didelius darbus. Firma, jie pa-
deda Jums pasiekti asmeniškus jūsų
užsimojimus. Antra, jie padeda su-
kurti geresnę apylinkės bendruomenę
ir parūpina fondus namams įsigyti.

Taupykite dabar.

Santaupos, padėtos prieš 10 mėne-
sio dieną, neša nuosimčius nuo mė-
nesio pirmos dienos.

Išduodami Certifikatai, kurie ne-
ša iki

7 3/4%

palūkanų, priklausomai nuo įdėtos
sumos ir jos išėmimo.

Investavimo knygelės sąskaitos
neša

5 1/4%

UNIVERSAL

SAVINGS & LOAN ASSOCIATION

1800 So. Halsted St.

Chicago, Ill. 60608

VIENA STIPRIAUSIŲ BENDROVIŲ, TURINTI DIDELES ATSARGAS

Istaigta 1923 metais.

Tel. 421-3070

Istaigos pietuose kiemas automobiliams pastatyti.

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

Published Daily Except Sunday by The Lithuanian News Pub. Co., Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608, Telephone 421-6100

SECOND-CLASS POSTAGE PAID AT CHICAGO, ILLINOIS

Subscription Rates:	
in Chicago \$30.00 per year, \$16.00 per 6 months, \$8.50 per 3 months. In other USA localities \$26.00 per year, \$14.00 per 6 months, \$7.00 per 3 months. Canada \$30.00 per year, other countries \$31.00 per year.	
15 cents per copy	
Dienraščio kainos:	
Chicagoje ir priemiestiuose:	
metams	\$25.00
pusei metų	\$16.00
tris mėnesiams	\$8.00
vienam mėnesiui	\$3.00
Kitose JAV vietose:	
metams	\$30.00
pusei metų	\$14.00
tris mėnesiams	\$8.00
vienam mėnesiui	\$3.00

NAUJIENŲ raštinė atidara kasdien, išskyrus sekmadienius, nuo 9 val. ryto iki 5 val. vakaro. Šeštadieniais — iki 12 val.

Alseika atsilygina duondaviams

Vytautas Alseika, tremtyje besibastęs 28 metus, parašė dar vieną bastūniško gyvenimo knygą. Šį kartą jis jau rengiasi kirsti iš peties, pasakyti viską. Iki šio meto jis apie bastūnišką tremties gyvenimą pasakojo tiksliai dalimis, nedideliais epizodais, o dabar kels viešumon viską. Knyga Amerikos dar nepasiekė, bet komunistinė spauda ją jau garsina. Knygos apie bastūnišką gyvenimą eina į madą. Jas rašo Amerikoje, parašė vieną ir Alseika.

Okupantas kreipia didelio dėmesio į šią Alseikos knygą. Pačios okupacinės galvos jam padėjo knygą sudaryti, nesklaidymus išlyginti, o kai darbas jau ėjo prie galo, tai pačiam Justinui Paleckiiui okupantas įsakė užėti pas gen. Petronį, pasimatyti su Alseika ir pasikalbėti su juo. Taip pat paprašė, kad jis naujai leidžiamą Alseikos knygą pagarsintų. Svarbu, kad ją susidomėtų ne tik pačioje Lietuvoje gyvenantieji žmonės, bet ir Amerikoje. Paleckis rašė Gimtajame krašte, o Jokubka, gavęs tokį patį paraginimą, įdėjo paties Gimtojo Krašto pasikalbėjimą su Alseika.

Vytautas Alseika, garbingo Alseikos negarbingas sūnus, kartu su daugeliu lietuvių karo pabaigoje bėgo į Vakarų, kad galėtų išvengti žiaurios okupanto. Bolševikų jis labiau bijojo, negu nacių. Pačioje Vokietijoje stengėsi jis pabėgti galimai toliau į Vakarų, kad nepatektų į komunistų rankas, o jie nenugabentų jo į Vilnių. Jeigu jis būtų patekęs tuojuo po karo į rusų okupuotą Lietuvą, tai būtų išvėžtas prievartos darbams. Tuo tarpu Vokietijoje jis pateko į tremtinių stovyklas. Kartu su kitais tremtiniais atvyko į Ameriką ir apsigyveno Clevelande, O. Clevelando lietuviai jį gerai pažįsta, apie jo charakterį ir parochius žino.

Amerikoje dirbti jam nepatiko. Tūkstančiai atvykusių lietuvių įsitraukė į Amerikos ekonominį, pramonės ir prekybos gyvenimą, bet Alseika nepajėgė. Kur jis neitų, ko jis nesiimtų, viskas krito iš rankų. Vokietijoje jis prisitaikė prie lietuvių sudarytų organizacijų, o Amerikoje bandė gauti darbo lietuviškose redakcijose, bet niekur jis negalėjo pritaikyti. Kurį laiką dirbo VLIKE

ir Draugo redakcijoje, važinėjo Vokietijon, kartais slapčiomis nuvyko į Vilnių senos savo motinos aplankyti, vedė, vaikų susilaukė, bet visa tai jo netenkino.

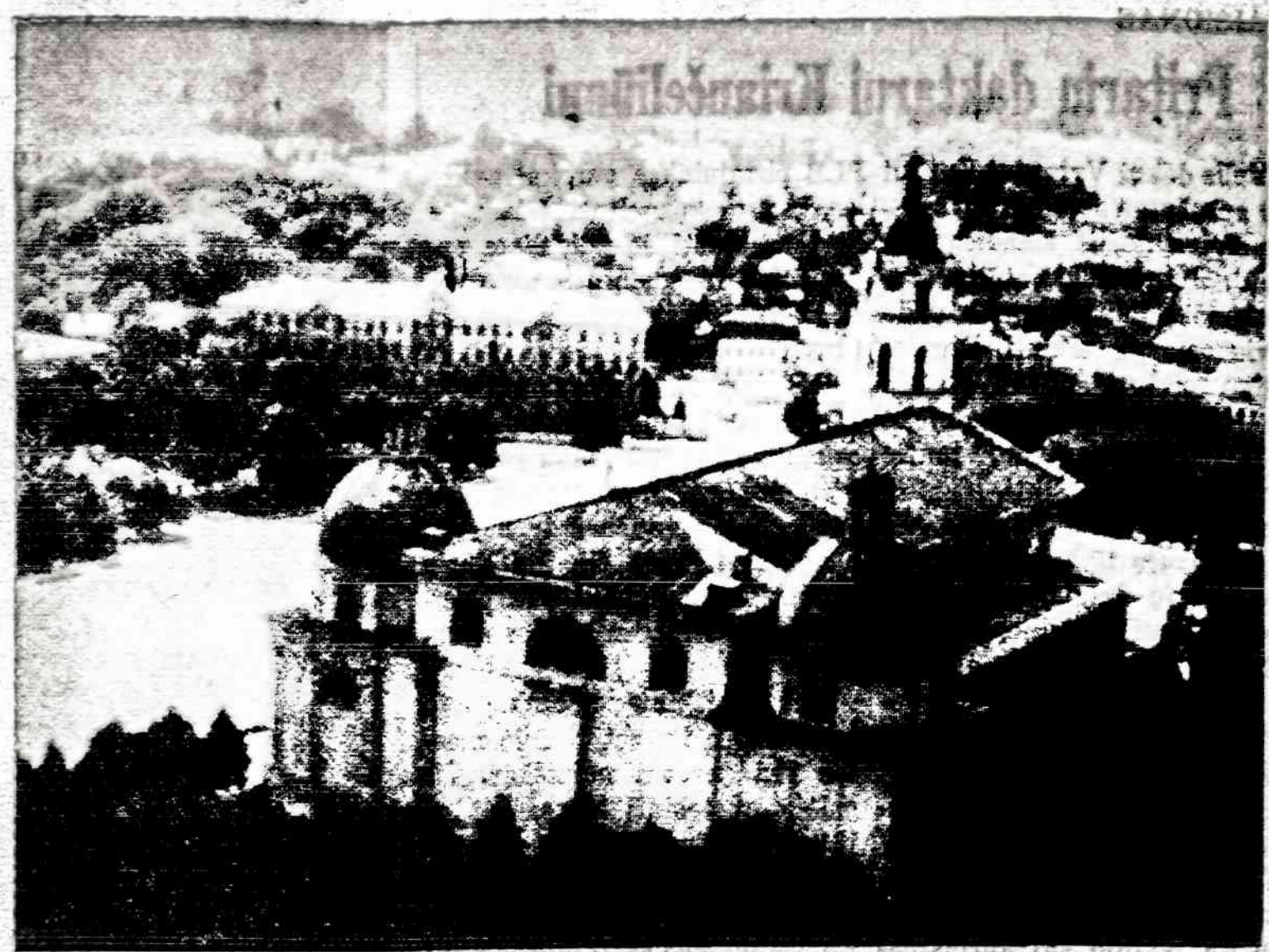
Dabar jis rašo apie savo patirtį tremtyje. Jis nutarė aprašyti visus tuos žmones, su kuriais jam teko dirbti Amerikoje ir Vokietijoje. Jis nori, kad pavergtos Lietuvos žmonės daugiau apie Amerikos lietuvių žinotų ir nuo jų nusisuktų, jų neklausytų, į jų skelbiamas viltis nekreiptų dėmesio. Knygoje jis rašo apie su-tiktus lietuvių politikus, apie redakcijos fotografijų nukniaukimą, apie savo žmonas ir apie laisvą, ramų ir ištaikingą dabartinį gyvenimą. Knygoje jis pasisako, kad dabartiniu metu jis sveikas, darbingas ir gerai ap-sirengęs, bet jis panaudoja kiekvieną progą Druskininkuose pabūti, pailsėti ir neleisti tikra sveikatą stiprinti reikalingam lietuviui jos stiprinti.

Jokubka skelbia, kad paskutinioji Alseikos knyga bus 350 puslapių. Okupantas rengiasi jos atspausdinti net 20,000 egzempliorių. Pats Alseika apie reikalą tokią knygą parašyti Gimtajam krašte šitaip pasakojo:

"Ir svetur tarp tautiečių, ir tarybų Lietuvoje, kiek spėjau patirti, dar esama žmonių, kuriems mažiau arba tik iš paviršiaus žinomas mūsų pokario emigracijos gyvenimas, išievių butis, darbo sąlygos. Gal dar mažiau esama tikros nuovokos apie re-akcingųjų veikėjų, vadeivų ryšius su svetimų šalių slaptomis istaigomis, nors tarybų Lietuvoje išleis tos kygos (A. Morkus, J. Mikuckis, J. Jakaitis) daug jau padėjo sužinoti tiesos apie tikrąjį "vadavimo" veikėjų veidą. Esu tikras, kad pačioje emigracijoje kai kurie faktai dar visai nežinomi daugelio tautiečių slepiami. Jau daugiau yra regimi kiti dalykai tokie, kaip tarpusavio plautynės bei varžybos "vadavimui" politikoje. Todėl mano knygoje nušviesti kaikiurie reiškiniai neturėtų būti malonus patiemis "vadams", bet platiessiemis išievių sluoksniams, esu tikras, bus smalsu pasiskaityti apie tuos žmones, kurie lietuvių išievių vadovauja ir bent dedasi politiniams, moraliniams ir panašiais emigracinio gyvenimo vairuotojais." (Vilnis, 1977 m. rugp. 10 d., 2 psl.)

Vytautas Alseika, įsirašydamas į Morkaus, Mikuckio ir Jakaičio kampaniją, žino, ką daro. Niekam ne paslaptis, kad jis, bėges nuo sovietų keršto, nutarė pereiti į tarybą. Kaip Morkus, taip Mikuckis stojo okupanto tarnybon. Jiedu pasižadėjo okupantui bendradarbiauti iš anksto, dar prieš pasiekdami Ameriką. Kaip vienas, taip antrasis pačioje Amerikoje teikė rusams žinias apie tremtinių nuotaikas, sielvarą dėl gimtinio savo krašto ir viltis jam išlaisvinti. Nepriklausomoje Lietuvoje Mikuckis, būdamas kalėjimo viršininkas, špicrta mušė kalėjiman atvartus kalinius komunistus. Juos vadino užsienio agentais, išdavikais, o vėliau pats tapo išdaviku. Morkus, pretendavo būti rašytoju ir literatūros kritiku, bet tikrovėje taikėsi pavogti nuo įždininko aukų pakvitavimų šakneles. Ką Alseika vogė — reikia manyti, kad jis aprašinėja naujoje savo knygoje.

Mums atrodo, kad jau metas surinkti medžiagą ir apie patį Alseiką. Jis įvairiausių dalykus išdarinėjo ne tik Vokietijos stovyklose, bet Clevelande, dirbtuvėse ir kitose tarnybose. Šiandien dar yra gyvų žmonių, kurie žino, ką jis padarė ir kaip jis visa tai darė. Būtų gera patirti kaip jis į lietuviškas įstaigas įlindo, kokios košės jis ten privirė. Jeigu jau okupantas spausdina Alseikos

Vilniaus panorama iš Gedimino kalno žiūrint

LAISVĖS PAVERGTIESIEMS!

Po eisenos, suruotos Chicago Pavergtų Tautų Komiteto (Captive Nations Committee) liepos 16, 1977, įvyko priėmimas Palmer House Empire Room. Garbės prezidiume, tarpe ameri- kiečių svečių ir kitų pavergtų tautų atstovų, lietuvių atsto- vavo Lietuvos konsulė Juzė Dau- džvardienė ir ALT vicepirminin- kas Teodoras Bliustrubas. Lietu- vių tarpe matėsi ir Sibiro kan- kinyk Jonas Kreivėnas.

Buvo perskaityta mero Bilan- die proklamacija. Illinois kon- greso atstovas Wolf perskai- tė Atstovų Rūmų proklamaciją ir tarė padėsinantį žodį.

John Noebel, gimęs ir augęs JAV, po antro pasaulinio karo bolševikų laikytas 9 metus Vor- kuta koncentracijos stovykloje. Šiauriniame Sibire sakė, kad iš 5,000 amerikiečių, buvusių Rū- sijos kalėjimuose ir stovyklose, tik 14 likę gyvi. Vorkuta "Gu- lag" stovykloje, 30 kalinių bu- vė nubausti daugiau, kaip 30 metų. Pavergtų tautų kilmės p- liečiai turi prašyti Amerikos ir kitų laisvųjų kraštų vyriausy- bių nutraukti diplomatinis san- tykius su tomis valstybėmis, ku- rių valdžia nėra žmonių rinkta. Taip pat prašyti, kad toms vals- tybėms nebūtų parduodami kvie- čiai, ginklai ir technologijos priemonės. Karo metu, Rusijos karinė ir ekonominė pagalba bu- vo praktiškai sunaikinta. Tik d- kiai JAV ginklai ir prekių prista- tymo, Rusija sustiprėjo. Kaip

tik dėl to dabar mes turime pasi- sakyti. (Prekyba su Rusija stip- rina jos agresyvumą. — V. M.)

Lietuvos konsulė Daudžvar- dienė priminė pavergtųjų kovą už laisvę, nebojant žiaurių baus- mių ir bolševikų teroro. Prezi- dento Carter ryžtas ginti žmo- gaus teises stiprina pavergtųjų viltį atgauti tautų ir valstybių teises.

Illinois kongreso atstovė Pul- len (estėsiūliusi Pavergtų Tau- tų rezoliuciją Atstovų Rūmuo- se) ragino nesigedinti stoti ir pavergtų tautų kilmės piliečių veiklą pavergtųjų laisvės sieki- mui stiprinti. Komunistai visą laiką siekia užvaldyti pasaulį (tiesiogiai, ar netiesiogiai. — V. M.). Todėl mes privalome jų už- macias atremti.

JAV kongreso atstovas Frank Annunzio kalbėjo, kad presiden- tas Carter siūlytų pavergtų tau- tų klausimą svarstyti Jungtinė- se Tautose, ir kad prezidentas, derybose su Rusija, kalbėtų dra- siai, panaudodamas stiprią kari- nės jėgos poziciją. Ragino išplė- ti pavergtųjų laisvės idėją kiek- viename laisvojo pasaulio kraš- te.

Tautinės Kinijos konsulas Young perskaitė specialią rezol- iuciją dėl Valstybės Departa- mento nusistatymo "Taiwan" klausimu.

Priėmimo tarpe kitų buvo pristatyti: eisenos vadovas — Serbų Tautinio Komiteto pir-

mininkas Kirov, Pavergtų Tau- tų Komiteto Detroite pirminia- kas Rudzita, ir pastorius Gri- vans, pergyvenęs 16 metų ištė- mimą Sibire. Pastarasis kalbė- jo latviškai per vertėją. Jo šei- ma anksčiau laivu pabėgusi iš okupuotos Latvijos į Švediją. Kongr. Frank Annunzio ir kiti padėjo išrūpinti jo atvykimą į JAV. Gaila, kad nebuvo pasirū- pinta pristatyti ilgamečio bolš- vikų koncentracijos stovyklų Si- bire kalinio, mūsų tautiečio Jo- no Kreivėno.

Pavergtų Tautų Medalį įtei- kė Chicago Pavergtų Tautų Ko- miteto pirmininkas Viksnins, už padarytas pastangas pavergtų tautų laisvės kovoje. Medalį ga- vo: Lietuvos konsulė Juzė Dau- džvardienė, Tautinės Kinijos konsulas Young, pasektorius Gri- vans, John Noebel, kongr. Frank Annunzio, Illinois kongreso atsto- vė Penny Pullen.

Priimtos rezoliucijos pavergtų tautų ir Tautinės Kinijos klausimais.

Priėmimo tarpe kitų tautų atstovų matėsi ir Chicago ALT nariai: Kristina Austin, Vincas Semaška (eisenos tvarkytojas), Vincas Mankus ir kiti, iš Cie- ro ALT skyriaus dalyvavo inž. Stasys Dubauskas, Stasys Pran- skevičius, B. ir V. Motušiai.

V. M.
• Greičiausias gyvūnas yra leopardas patelė — čyta, galinti trumpą distanciją bėgti iki 90 mylių per valandą greičiu. Ta- čiau 1937 m. Londone lenkty- nių keliu čyta išvystė tik 53.4 mylias, gi greičiausias lenkty- nių arklys išvysto 43.26 mylias per valandą. Amerikos stina — antilopė išvystė trumpos dis- tancijos greitį iki 61 mylios per valandą.

V. KAROSAS

Radvila Juodasis

(Komentarai)

Pagal Jasnowskį, Žygimantas Augustas, sukrės- tas perspektyvos netekti DLK, pasiuntė specialiai mi- sijai Radvilą Juodąjį pas karalių Ferdinandą I, su įga- liavimais perduoti jo reikalavimus imperatoriui Ka- roliui V, ir savo asmeninį sekretorių W. Kryskį pas popiežių Julijų III. Abiejį pasiuntininių turėjo užtikrin- ti pilną Lietuvos-Lenkijos ištikimybę Apaštališkajam Sostui ir įrodyti Jono Žiauriojo veidmainystę.

Tačiau, jei atstovui Kryskii (nepasakyta aiškiai, ar tokiu pat įgaliojimu buvo parūpintas Radvila Juo- dasis) nepasisektų atkalbėti popiežių nuo Jono Žiau- riojo planu rėmimo, tai buvo įgaliotas pareikšti sekan- čią deklaraciją, kurią laikė atsargoje. Deklaracijos pradžioje buvo išvardinta Lenkijos karalių ištikimy- bė Apaštališkajam Sostui ir jų dideli uopelnai Ro- mos Bažnyčiai. Į galą, nurodžius į didėjančią erezijs grėsmę iš vokiečių pusės, pasakyta: "Jeigu dabar po- piežius, priešingai gyvybiniais lenkų tautos intere- sams — nori religiniams sumetimais apdovanoti jo an- žiną priešą vainiku ir karaliaus titulu, jis, lenkų kara- lius, iškilmingai pareiškia, kad nesima atsakomybės už tai, ar sugebės ir toliau išlaikyti tautos ištikimybę Apaštališkajam Sostui" (Jasnowskis, psl. 93).

Atgarginės instrukcijos neteko atstovams pavar- totai, nes tie popiežiumi, tiek imperatoriui, matomai, pa- aiškėjo, kad reikiant Jono Žiauriojo abejotina pasiza- dėjimą priimti katalikybę, galėjo pastūmėti didžiulę Lietuvos-Lenkijos valstybę į reformacijos stovyklą.

kas sudarytų milžinišką pavojų imperijos egzistenci- jai. Kaip toliau Bušackis nurodo, panaši istorija pa- sikartojau jau po Radvilos Juodojo mirties, kai Stepo- no Batoro prispaustas Jonas Žiaurasis panašiu išsikiu, tarpininkaujant popiežiaus įgaliotinui jezuitui Pos- sevyno, išsigelbėjo nuo sunaikinimo.

Radvilos Juodojo genijaus dėka buvo supras- ta, kad religija yra lemiamas veiksnys pasaulinėje ir vi- daus politikoje. Minėtoji istorinė pamoka įvyko 1553 m., po kurios, Radvila Juodasis, sugrįžęs Vilniun, vi- są savo energiją pašventė reformacijos plitimui, sura- dusiai politinių įvykių gerai paruoštą dirvą. Jo vado- vybėje 1555 m. buvo oficialiai įsteigta reformatų Baž- nyčia, pavadinta reikšmingų Unitas Lithuaniae var- du, pašaukta ginti Kunigaikštijos savistovumą ir lais- vę. Tais pačiais metais Petrakovo seime buvo priim- tas nutarimas šaukti Tautinės Bažnyčios conciliumą, kuriam pritaręs Žygimantas Augustas ir primas U- chanskis. Taip Lietuva ir Lenkija atsakė į Jono Žiau- riojo, popiežiaus ir imperatoriaus kombinacijas pau- koti vias valstybes despotizmo triumfui užtikrinti.

Bušackis šio istorinio nušvietimo sugrįovė su- kurtas mūsų istorikų pasakėles apie tariamą lietuvių tautos pasimetimą, dvasinį nesubrendimą ir madingų idėjų vaikymąsi, pareiškusį su reformacijos plitimu.

Radvilai Juodajam supratęs popiežiaus ir impe- ratoriaus planus, padarė tvirtą sprendimą, kuris ta- po kelrodžiū visoje jo tolimesnėje istorinėje veiklo- je. Jo gifu įsitikinimu, DLK savarankiskumas yra ne- apginamas nepalaužus R. Katalikų Bažnyčios galios, tiek pačioje Lietuvoje, Lenkijoje ir platesnia apimi- mi visoje Vakarų Europoje. Išeidamas iš šio nusista- tymo, jis energingai plėtė reformaciją Lietuvoje, rem-

damas visas protestantiškas konfesijas ir disidenti- nius sąjūdžius.

Ta mintimi vedinas, jis intensyviai rėmė refor- macinius sąjūdžius pačioje Lenkijoje. Tam tikslui įkū- rė Lietuvos Brastose, visai prie lenkų sienos, spaustu- vę, kurioje buvo ruošiami propagandiniai ir polemii- niai raštai bei atspausdinta garsioji Brastos Biblija. Savo keliu Radvila Juodasis, kaip įtakingiausias as- muo pas karalių, rėmė lenkų protestantus ir aukštus valstybinius postus, sėpė piniginią lenkų re- formacinę veiklą ir gynė jų teises seimuose.

Radvilai paaiškęs, kad Lenkijos reformacinis sąjūdis pasimetė tarpusavėse kovose ir neatsilaikė augančios reakcijos, nukreipė savo politiką į protes- tantiškąją šiaurinę Europą ir Prancūziją, ieškojo at- ramos DLK savarankiskumui išlaikyti. Bušackis tei- gia: "Juobasis, iš tikrųjų, buvo pirmas po Vytauto reikšmingesnis Lietuvos politikas, norėjęs ir bandęs išvesti Lietuvą iš akligatvio į platesnį tarptautinį fo- rumą... iki šiol kontinentaliai orientuoti Lietuvai duo- ti vakarietišką veidą, ją įvesti į atlantinių valstybių seimą..." (110, 111 psl.).

Eidamas ta kryptimi labai suartėjo su herzogu Albrechtu Brandenburgiečiu, kuris daug pasitarna- vo prijungiant Livoniją prie Lietuvos. Prijungiant Li- voniją, Radvila tikėjosi sutvirtinti DLK padėtį tiek Ru- sijos tiek Lenkijos atžvilgiu bei priartėti prie tvirtų ryšių sudarymo su Švedija. Įsiveržus Jono Žiauriojo armijoms Livonijon, lenkai atsiskė suteikti Lietuvai pagalbą iki nepasirašius unijos. Patys livoniečiai, pa- tekę į baisią padėtį, sukilo ieškodami išsigelbėjimo. Šiaurinė dalis, daugumoje apgyventa estų, pasidavė švedų globon, pakraščiu šalies — danams, Narvo apy-

linke užėmė rusai. Likusioji dalis nesutiko pasirašyti sutarties su DLK, kol Žygimantas Augustas negaran- tuos jų saugumo.

Prijungimas Livonijos dalies prie Lietuvos nesu- tiprino Radvilos Juodojo pozicijų kovoje prieš uniją, bet susilpnino. Be to lietuvių, pagal Pasvalio sutartį ateidami į pagalbą Livonijai suėjo į karinį konfliktą ne tik su rusais, bet ir su švedais, kas tragiškai palai- dojo Radvilos Juodojo planus sudaryti Baltoskandi- jos pylimą prieš kylančią Maskvos galybę. Vėlesnės pastangos užmegsti glaudesnius ryšius su Švedija taip pat nepasisekė, nes Radvilos Juodojo pastangos prik- lausė nuo Žygimanto Augusto nusistatymo, kuris ap- sisprendęs įgyvendinti uniją pasuko Lenkijos intere- sų linkme.

Radvilos genijumas

Radvila Juodasis, reformacijoje matė ne vien po- litinius galimumus DLK savarankumui apginti, bet tolygiai gimstančią naują epochą, į kurią samonia- gai vairavo lietuvių tautą. Istoriškai lieka neišaiškin- ta mįslė, kaip galėjo Lietuvoje, apsuptyje iš vakarų ir šiaurės liuteroniškos reformacijos, kurią Albrechtas Brandenburgiečius propagavo lietuviams, gaivalingai pasireikšti kalvinistinė reformacija?

(Bus daugiau)

SKAITYKITE IR PLATINKITE
DIENRAŠTĮ "NAUJIENAS"

DR. K. G. BALUKAS
AKUSERIJA IR MOTERŲ LIGOS
GINEKOLOGINĖ CHIRURGIJA
6449 So. Pulaski Rd. (Crowford
Medical Building). Tel. LU 5-6446
Prima ligonius pagal susitarimą.
Jei neatšiliepa, skambinti 374-8004.

DR. C. K. BOBELIS
INKSTŲ IR ŠLAPUMO TAKŲ
CHIRURGIJA
Telef. 695-0533
Fox Valley Medical Center
860 SUMMIT STREET
ROUTE 58, ELGIN, ILLINOIS

DR. PAUL V. DARGIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Westchester Community klinika
Medicinos direktorius
1938 S. Mannheim Rd., Westchester, Ill.
VALANDOS: 3-9 darbo dienomis ir
kas antrą šeštadienį 8-3 val.
Tel.: 562-2727 arba 562-2728

Kuz. GI 3-0873
DR. W. EISIN-EISINAS
AKUSERIJA IR MOTERŲ LIGOS
GINEKOLOGINĖ CHIRURGIJA
6132 So. Kedzie Ave., WA 5-2470
Valandos pagal susitarimą. Jei neatšiliepa, skambinti MI 3-0007.

TEL. — BE 3-5893
DR. A. B. GLEVECKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPECIALYBĖ AKIŲ LIGOS
3907 West 103rd Street
Valandos pagal susitarimą

DR. K. A. V. JUCAS
489-4441; 561-4605
ODOS LIGOS — CHIRURGIJA
1002 N. WESTERN AVE.
5214 N. WESTERN AVE.
Telefonas: 445-1212

I. R. FRANK PLECKAS
OPTOMETRISTAS
KALBA LIETUVIŠKAI
2618 W. 71 St. Tel. 737-5149
Atsirūšina akis. Pritaiko akinius ir
"contact lenses".
Val. pagal susitarimą. Uždaryta trečiadienį.

DR. LEONAS SEIBUTIS
INKSTŲ, PUSLIES IR
PROSTATOS CHIRURGIJA
2656 WEST 63RD STREET
Val. antradienį, nuo 1-4 po pietų.
Ketvirtadienį, nuo 5-7 val. vak.
Ofiso telefonai: 776-2880
Naujas rez. telefonas: 448-5545

DR. VYT. TAURAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Bendra praktika; spec. MOTERŲ LIGOS
Ofisas 2652 WEST 59th STREET
Tel. PR 3-1223
OFISO VAL.: pirmą, antrą, trečiadienį
ir penktą, 2-4 ir 6-8 val. vak. Šeštadienį
nuo 2-4 val. popietį ir kitu laiku
pagal susitarimą.

P. SILEIKIS, O. P.
ORTHOPEDAS-PROTEZISTAS
Aparatai: Protezės, Alėd. Bandžiai.
Speciali pagalba kojoms.
(Arch Supports) ir t. t.
Val.: 9-4 ir 6-8, Šeštadieniais 9-1
2850 West 63rd St., Chicago, Ill. 60629
Telef.: PROspect 6-5084

Gėlių visoms progoms
BEVERLY HILLS GELINČIA
2443 WEST 63RD STREET
Telefonai: PR 8-0833 ir PR 8-0834
Taip pat naujoji "Barbaros" ir
Gene Drishų krautuvių
THE DAISY STORE
9918 Southwest Hwy., Oak Lawn
Tel. 499-1318

PERKRAUSTYMAI
MOVING
Laidimai — Plina apdrauda
ZEMA KAINA
R. ŠERINAS
Tel. WA 5-8063

MOVING
Apdraustas perkraustymas
ir įvyrių atstūmų.
ANTANAS VILIMAS
Tel. 376-1882 arba 376-5996

SOPHIE BARCUS
RADIOJO ŠEIMOS VALANDOS
Visos programos iš WOPA,
1490 kil. A. M.
Lietuvių kalba: kasdien nuo pirmadienio iki penktadienio 12-30
1-30 val. popietį — Šeštadienį
ir sekmadienį nuo 8:30 iki 9:30
val. ryto.
Telef.: HEmlack 4-2413
7159 So. MAPLEWOOD AVE.
CHICAGO, ILL. 60629

Dr. A. J. GUSENAS

PARODONTOZĖ — PULIATEVIO LIGA

Dažnai esti, kad šia liga serga tik tokie žmonės, kurie pa-
neigia iš jaunatvės burnos ir
dantų priežiūrą bei sanitariškumą.

Visuomet liga prasideda dan-
tų dantų uždegimu, paliecia
tarpdantis ir net išorinę dalį
žandikaulio. Dantenos patinša,
pamėlynuoja, pasidaro gleivė-
tos, skaudžios. Tai vienur, tai ki-
tur, bet labiausiai apie krūmi-
nius dantis, prasideda kraujo
tryškimas iš dantų. Tačiau
pasireiškia ir vidinių žmogaus
organų sutrikimas.

Ligos eiga skirstoma į stadi-
jas. Pirmąją ligos stadiją — kai
dar tik prasideda dantų užde-
gimas ir rentgenologiskai ti-
riant nustatoma pradinių po-
žymių.

Pažengusios ligos stadija kai-
toliau vystosi dantų uždegi-
mas, — labiau kliba dantis, at-
siranda dantų ir kaulinės ki-
šenės, kuriose prisirenka nuose-
dų, susikaupia kalkakmenių ir
jos pradeda pūluoti: dėl to al-
volė apie dantis rezorbuojasi —
trūnėja.

Parodontozė — pagrindinė
priežastis dantims ir dvi dalis:
pirmą pasyvią ir antrą akty-
vią. Pasyvioji ligos priežastis
yra sekanti: dantų nesukandā-
mas, retų, kreivių dantis, netin-
kamai į dantis sudėti lydiniai,
auksiniai, porcelininiai, sidabri-
niai, ant dantų uždėti vainikė-
liai, tilteliai ir dalinės plokštelės.
Dantų nevalymas, kalkakme-
niai apie dantis, nuodingi vais-
tai, darbas prie vario, sieros, švi-
no ir gyvojo sidabro.

Aktyviosios priežastys yra
šios: patoženiški mikroorganiz-
mai, bakterijos, kaip tai: enda-
meba bacilus, streptococcus viri-
dans, fusiform bacilus ir spiro-
chetes. Paminėtos visos bakterijos

ios sudaro parodontozės ligos
priežastį.

Vidaus organų apnuodijimas
esti dvejopas: pirmas, pulinių
nuodingųjų bakterijų perai tie-
sioginiai patenka į kraują ta-
kus, persikodami pro žarnų ir
kraujo vamzdelių sienelės; an-
ras, iš dantų dantų tryškan-
tys puliai burnoje susmaiso su
seilėmis, o taip pat ir su maist-
tu, ir patenka į vidurius. Vida-
riuose jie užuodina skrandį plo-
masias ir storąsias žarnas. Pra-
sideda skrandžio ir žarnų glei-
vinių sienelių uždegimas, atsi-
randa mažytės opelės, kurios vė-
liau pavirsta ulceriais ir dažnai
baigiasi net vėžiu.

Burnoje puliai užnuodija mig-
dolus, gomurį, kvėpavimo vamz-
delius, plaučius. Beje, dažnai es-
ti, jog žmogus ir miršta nuo
plaučių vėžio.

Nūdien laboratorijose tyri-
mai daryti su išimtais puliais iš
dantų dantų, sergančių paro-
dontoze, išsamiai įrodė jog
apendicitas, reumatas, artritas,
aterosklerozė, širdies sutriki-
mas — tai dažna šios ligos pa-
sekėmė ne tik pas suaugusius
žmones, bet ir pas augančius
vaikus.

Parodontozė liga skirstoma
į tris rūšis: pirmoji ir antroji
rūšys dažnai esti pagydomos.
Trečioji rūšis jau nepagydoma.

Ligos simptomai bei paži-
miai yra tokie: kraujas su pu-
liais iš dantų tryšksta, o la-
biausiai apie krūminius dantis.
Dantenos nuo dantų atkrinta, re-
zorbuojasi, traukiasi žemyn, o
dantys ilgeja. Žandikaulio viršu-
tinė dalis rūdija, trūnėja, pūva,
pūluoja.

Dantys darosi laisvi, išklim-
ba ir kartais net patys skrinta.
Tarp pat ir pirštais juos galima
išrauti. Iš burnos kvapas darosi

Augius

Grafika

nemalonus, net dvokia puv-
siais. Dažnai esti, jog nuo paro-
dontozės ligos nukentė silpnės-
ni bei maždaug su pašlijusia
sveikata žmonės, kurie turi ma-
žiausią kūno atsparumą. Gana daž-
nai ši liga prasideda dėl sifilio,
cukraligės, diabeto ir osteomye-
lito.

Parodontozės ligos gydymui
vartojama daugybė įvairių rū-
šių vaistų ir antiseptikų. Vais-
tai yra tokie: penicilin, aureomi-
cin, terramicin, dantų ap-
piplaukymas, deginimas elektriki-
ne adata ir tam panašiai. Išrau-
nami išklibę dantis, taip pašali-
namas patologinis dirgiklis ir in-
fekcijos židiny. O prie to, kiek
daug suvartojama įvairių rūšių
miltelių, pastų su antiseptikais
burnai plauti!

Nūnai statosi labai pertinen-
tiškas klausimas, ar tai kiek pa-
gelbsti? Atsakymas yra toks:
pirmai ir antrai rūšims tos li-
gos — taip. Trečiai šios ligos
rūšiai — visiškai ne. Nesvarbu,
kas bus tebedaroma ir kaip te-
begydoma, ankščiau ar vėliau to-
kie dantys turės — būti išrauti,
kad žmogus galėtų savo prarastą
sveikatą atgauti!

Sergantieji parodontozės liga
saugokitės, kad nepatektumėte
pas komercialistą dantų gydyto-
ją, kuris reklamuojasi per spau-
dą ir radiją, buk tai viską pa-
gydo!

* Pamažu bėgantis lenktynių
arklys neįprastai tikėti į greitai
ateinantį pinigą.

Piliečių Lygos veikla

Piliečių klubo veikla
Amerikos Lietuvių Piliečių
Pašalpos klubo pusmetinis na-
rių susirinkimas vyko birželio
19 d. Chicago Savings & Loan
Association name, esančiame
6245 S. Western Ave.

Pirm. Paul Masilionis pradė-
jo susirinkimą. Sveikino gausiai
atsilankiusius narius ir prane-
šė, kad yra mišs klubo narys
Alex Bable. Gėlė buvo suteikta
iš klubo ir pagerbtas atsistoji-
mu ir vienos minutės tylo, o še-
imai išreikštą gili užuojauta.

Raštininkės protokolą pers-
kaltys, o valdybos narių rapor-
tai vienbalsiai priimti.
Komisijos nariai B.žemgulis,
B. Wilkas pranešė, kad žiūrėjo
klubo 55 metų banketui. Rado
vietą Polonia ball room, tik dar
nennustatyta mėnuo ir diena, gal
bus pranešta sekančiam susir-
rinkime.

Klubas turi 4 ligonius: Emi-
lija Dagis, Mary Andrijauskas,
Mary Marozas ir Walter Bels-
kis, kuriems laikas leidžia, pra-
šomi aplankyti sergančius.
Dabar vasara, klubas turi 2
mėnesių atostogas — liepos ir
rugpjūčio. Sekantis susirinki-
mas įvyks rugsėjo 18 dieną auk-
ščiau minėtoje salėje.

Vėliau sekė vaišės ir malonus
pabūvis. Buvo pasveikinti tėvai,
tėvukai Tėvų dienos proga. Pa-
linkėta gerų, sveikų ir laimin-
gų atostogų visiems nariams.
Rožė Didžgalvis, koreps.

SVENTO RAŠTO PAMOKYMAI IR PAAISKINIMAI KIEKVIENĄ DIENĄ BŪTINI KRIKŠCIONIUI

"Viską darykite su meile". — 1 Kor. 16:14.

Dievas yra pats užuojautos ir meilės šaltinis. Sventajame Rašte pasa-
kyta: "Dievas yra meilė". Todėl visi Dievo vaikai turi būti jam panašūs
ir mylėti vieni kitus. Apaštalas Povilas sako: "Kas pasilieka meilėje, pa-
silieka Dievui ir Dievas jam". Kai tikrųjų Kristaus pasekėjų tikėjimas su-
stiprėja, tada ir jų meilė padaugėja. Jų sprendimas įvykinti pasidaro teisinges-
nis, nes Dievas duoda jiems sveiko proto ir meilės dvasios. Apaštalas Jo-
nas sako: "Dievo meilė pasirodo mums tuo, kad Dievas atsiuntė į pasaulį
savo viengimį Sūnų, kad mes gyventumėm per jį. Jei tad Dievas mus taip
mylėjo, tai ir mes turime mylėti vieni kitus". (1 Jono 4:9, 10) Todėl mums
duotasis patarimas yra nemylėti vien tik žodžiais, bet gerai ir pagalbingais
darbais.

Visi žino, kad mirtis yra žiauri ir paliečia kiekvieną. Bet kur yra mi-
rusieji? Į tą klausimą atsako knygučių "Viltis po mirties", kurią gausite ne-
mokamai. Rašykite:

F. ZAVIST, 3715 West 66th STREET, CHICAGO, ILL. 60629.
SV. RAŠTO TYRINETOJAI.

Mažeika & Evans

Laidotuvių Direktorai
6845 SOUTH WESTERN AVE.

Trys Moderniškos Koplyčios
Mašinoms Vieta
Tel. 737-8600
Tel. 737-8601

EUDEIKIS GAIDAS — DAIMID

SENIAUSIA IR DIDZIAUSIA LAIDOJIMO ĮSTAIGA

4605-07 So. HERMITAGE AVENUE
Tel.: YArds 7-1741-1742

4330-34 So. CALIFORNIA AVENUE
Telefonas: LAfayette 3-0440

MODERNISKOS AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

PETKUS

TEVAS IR SŪNUS

MARQUETTE FUNERAL HOME

2533 W. 71st Street

Telef.: GROvehill 6-2345-6

1410 So. 50th Ave., Cicero

Telef.: TOWNhall 3-2108-9

TRYS MODERNISKOS KOPLYČIOS

AIKSTĖ TUTOMOBILIAMS PASTATYTI

NARIAI:

Chicago

Lietuvių

Laidotuvių

Direktorių

Asociacijų

AMBULANCE

PATARNAVI-

MAS DIENA

IR NAKTĮ

TURIME

KOPLYČIAS

VISOSE MIESTU

DALYSE.

ANTANAS M. PHILLIPS

TOMAS IR LAURYNAS LABANAUSKAS

3307 So. LITUANICA AVENUE. Phone: YArds 7-3401

BUTKUS - VASATIS

1446 So. 50th Ave., Cicero, Ill. Phone: OLYmpic 2-1003

PETRAS BIELIŪNAS

4348 So. CALIFORNIA AVE. Phone: LAfayette 3-3572

GEORGE F. RUDMINAS

3319 So. LITUANICA AVE. Tel.: YArds 7-1138-1139

STEPONAS C. LACK IR SŪNUS

(LACKAWICZ)

2424 WEST 69th STREET Rēpublic 7-1213

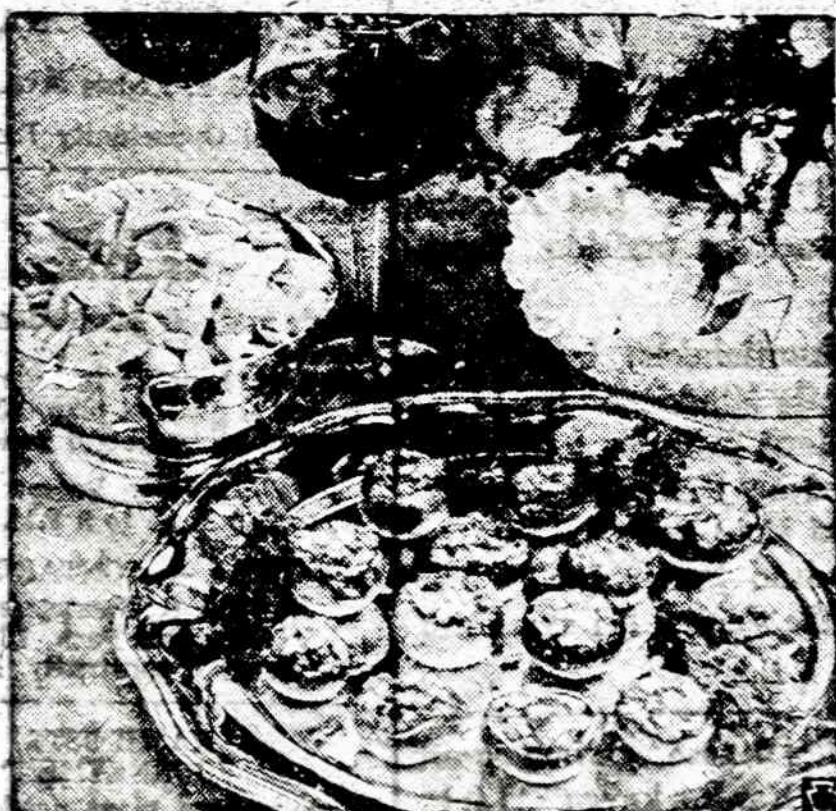
2314 WEST 23rd PLACE Virginia 7-6672

11028 SOUTHWEST HIGHWAY, Palos Hills, Ill. 974-4410

P. J. RIDIKAS

3354 So. HALSTED STREET Phone: YArds 7-1911

5 — NAUJIENOS, CHICAGO 8, ILL. — Monday, August 15, 1977

Happy Hour Mushrooms, a prize-winning recipe at the State
Fair of Texas, will star at any party. Crushed Fritos brand corn
chips, wine and other tasty ingredients combine in a stuffing
for fresh mushroom caps to make a unique hot hors d'oeuvre.

Happy Hour Mushrooms marched away with the "Best of
Show" award at the State Fair of Texas, and they are sure to
get equal billing at your party table!

This prize-winning recipe combines Fritos brand corn chips
and Frito-Lay brand dip mix with cheese, seasoning and just the
right amount of wine for a tasty mixture to top fresh mushrooms
caps. Flashed under the broiler until brown and served bubbly
hot, these stuffed mushrooms will be the star attraction at any
festive occasion.

*Happy Hour Mushrooms may be made in advance and refrig-
erated until party time. Brush the mushroom caps with lemon
juice or white wine before stuffing and they will retain their
light color during cooking.

HAPPY HOUR MUSHROOMS

2 medium-sized Fresh mushrooms
1 tablespoon Melted butter
1 stick Butter, softened
1 clove Garlic, minced or mashed
1/2 cup Grated Monterey Jack cheese
2 tablespoons Red wine
1 tablespoon Soy sauce
1 package Frito-Lay brand toasted onion dip mix
1/2 cup Finely crushed Fritos brand corn chips

DIRECTIONS:

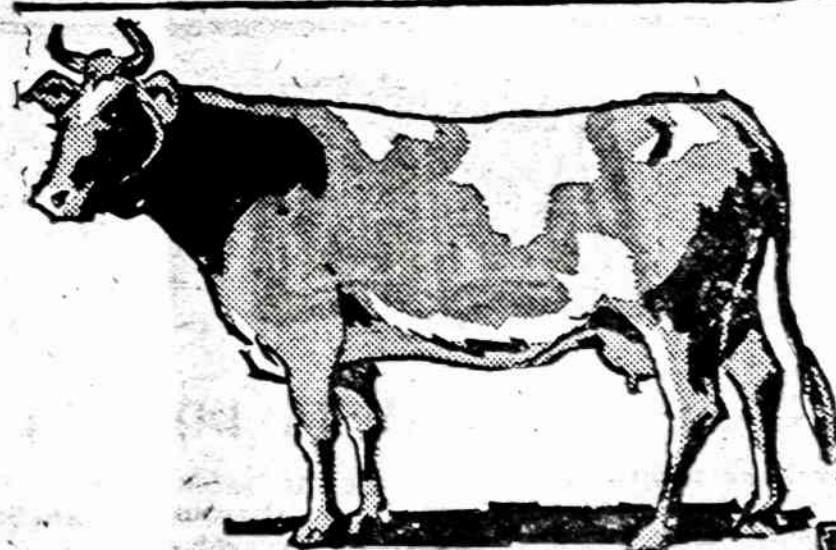
Remove stems from mushrooms. Wash caps and brush with
melted butter.

Combine softened butter, garlic, and grated cheese; mix well.
Add wine, soy sauce, dip mix and crushed corn chips to make
paste.

Fill mushroom caps with mixture. Place on baking sheet and
broil for 1 minute, or until bubbly and lightly browned.

Cows' Bodies Now Heat...

Water On Dairy Farms

A long-neglected energy source is now being tapped on dairy
farms around the country.

It is, clean energy; and best of all, it is free!

The energy comes directly from the cows themselves in the
form of body heat.

Milk, when it comes from
the cow, is about 98.5° F. It
must be cooled quickly to
about 38° F. to prevent spoila-
ge. What happens to the
heat that is extracted from
the milk?

In the past it has been
blown into the air from the
bulk milk cooler's air-cooled
condenser. Now, however, it
can be used to heat water.

Equipment to do just that
is being manufactured by
Dairy Equipment Company,
division of DEC Interna-
tional, Inc., Madison, Wiscon-
sin. It is called the Dairy-Kool
Therma-Stor energy recovery
system.

In this system, the bulk
milk cooler's condenser is
cooled with water, rather
than air. The water is thus
warmed and is stored in

tanks in the milk house. The
water can be used for clean-
ing the milking machine sys-
tem, the milking parlor and
the milk house itself.

For every gallon of milk
cooled, a gallon of 110° wa-
ter is produced. The Thermo-
Stor can also produce water
of 140° to 190° for washing
the milking machines and
coolers.

The payoff comes when the
dairyman receives his elec-
tric bill. The new energy re-
covery system can pay for it-
self within two years, just
from the reduction in use of
electricity.

The Thermo-Stor can also
be used in butcher shops,
supermarkets, air-conditioned
restaurants and other places
that use both refrigeration
and hot water.

APLINK MUS IR MŪSŲ NAMUS

Naudingi patarimai ir įdomūs dalykai

• Daugeliui patinka kiaušienė su sūriu. 1 asmenų šeimai paimti 6 kiaušinius, išmaišyti ir išplakti su puse arbatinio šaukštelio druskos, truputį maltų pipirų, trečdaliu puodo pieno ir puse puodo smulkiai kvadratiniais supiaustytų šveicariškų sūrių. Išrūpinti 2 šaukštelių sviesto didelėje keptuvėje ir kepti kiaušienę ant silpnos ugnies vis pamazų maišant, kol kiaušiniai iškeps ir sūris išsileis.

• Popieriniai rankšluosčiai, servetėlės bei nosinės ir vystyklai faupo energiją, vandenį ir skalbimo priemones. Išmetami vystyklai kainuoja 9.3 centai, jei patarnavimo bendrovės ima 9.8 centus, o namuose skalbiant išmeta 12.3 centų, neskaitytą darbo plaujančią, džiovinančią ir lyginančią. Kalbant apie vystyklius, prisimintina, kad saugią spilką išrado 1849 m. Walter Hunt ir pardavė patento teises už 100 dol. Primityvią spilką

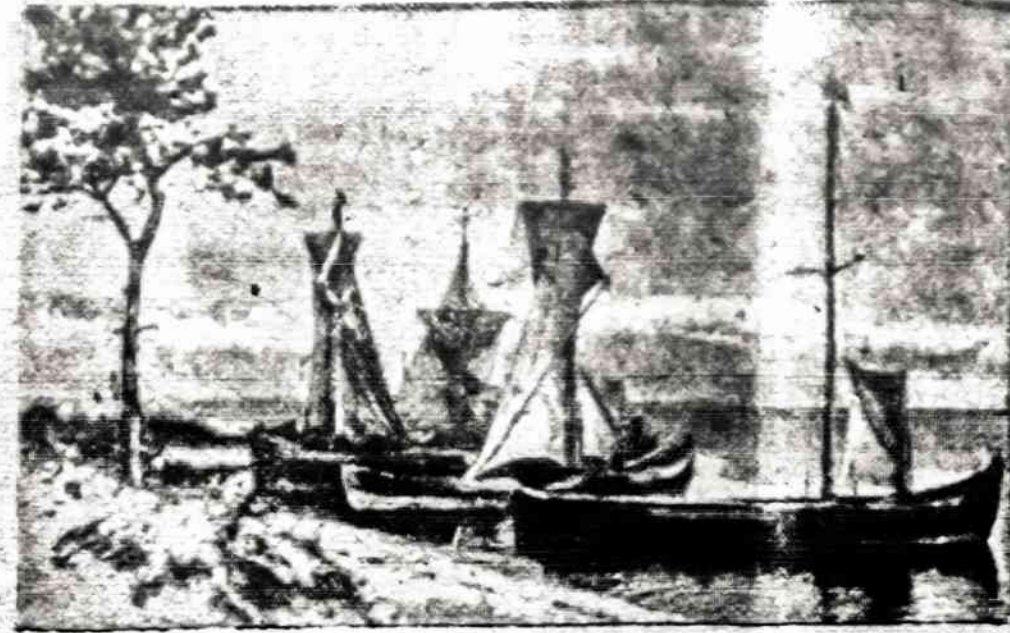
jis padarė per 3 valandas.

• Net 33% sutaupoma skalbimo energijos, jei skalbiama karštu vandeniu, o išplaunama šaltu. Dar daugiau sutaupoma, jei plaunama šiltu, o išplaunama šaltu vandeniu. Geriausias skalbinių džiovinintuvus yra saulė. Naudojant džiovinintuvą, neperdžiovinai, nes tuo pakenkiama skalbiniams ir be reikalo eikvojama energija.

• Norint, kad supiaustytų obuolių skiltelės nepajuoduotų, reikia jas suvilgyti citrinos sultimis arba pamerkinti į šaltą sūrų vandenį.

• Karštą dieną namo pastogės oras įkaista iki 150 laipsnių. Galima žymiai sumažinti kambarių atvėsinimo išlaidas ištraukiant karštą orą iš pastogės ventiliatorium.

• Per paskutinį dešimtmetį Amerikoje pakilo jogurto naudojimas net virš 500%. 1975 m. už 100 dol. Primityvią spilką

jonių. Tai atsitiko dėka įvairių rekomendacijų naudoti jogurtą su kitais produktais, pavyzdžiui su konservuotais vaisiais. Nori numesti svorį vietoj rūgštaus pieno su bulvėmis valgo jogurtą, nes šaukštas rūgštaus pieno turi 25 kalorijas, o jogurtas tik devynias.

• Neturint kelionėje lygintuvo lengvas drabužių raukšlės galima išlyginti karšta elektros lempute. Reikia nuo lempos nuimti gaubtuvą, nuvalyti nuo jos dulkes ir uždegti. Kai lemputė įkais, slankioti raukšlėtus drabužių vietas viršum lemputės. Reikia saugoti, kad jautrios karščiui medžiagos neperkaistų.

• Per paskutinį ketvirtį šimtmečio žymiai pasikeitė gyvenimo stilius. Pavyzdžiui, 1915 m. Amerikos mokytojų žurnalas paskelbė tokius nuostatus mokytojoms:

— Negalima išeiti, kol ne-sibaigs jūsų sutartis.

— Jūs negalite draugauti arba laikyti kompanijos su vyrais.

— Tarp 8 val. vak. ir 6 val.

ryto jūs turite būti namuose, nebent turite atlikti mokytojos pareigas.

— Jums uždrausta vaikštinėti vidurmiestyje ir būti ledinio kremo užteigose.

— Neturite teisės apleisti miegą be švietimo tarybos vedėjo leidimo.

— Jūs negalite važinėti automobiliu su jokių vyrų, išskyrus tėvą arba brolių.

— Jums draudžiama rūkyti cigaretes.

— Nedera jums rengtis šviesių spalvų drabužiais.

— Prie jokių aplinkybių jums draudžiama daryti plaukus.

— Jūs turite dėvėti mažiausiai du apatinius.

— Jūsų suknėlė negali būti trumpesnė, kaip du coliai aukščiau lėtos.

— Palaikymui mokykloje šva-ros, jūs turite šluoti ne mažiau kartą į dieną, plauti su muilu ir karštu vandeniu ne mažiau kartą į savaitę, valyti lentą bent kartą į dieną, 7 val. ryto pakur-ti krosnį, kad 8 val. patalpa bū-tų šilta. M. Miškinytė

Naujiems reikalingas

LINOTIPININKAS

Jauna vyra ar moteri apmokysime šio ama-to. Darbo valandomis informacijų prašome kreiptis šiuo telefonu:

HA 1-6100.

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

MARIJA NOREIKIENĖ

2608 West 69th St., Chicago, Ill. 60629 • Tel. WA 5-2787
Didelis pasirinkimas geros rūšies įvairių prekių.
MAISTAS IŠ EUROPOS SANDĖLIŲ.

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

Cosmos Parcels Express Corp.

MARQUETTE GIFT PARCELS SERVICE
2501 W. 69th St., Chicago, Ill. 60629. — Tel. WA 5-2737
3333 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608. — Tel. 254-3328
V. VALANTINAS

KNYGA — GERIAUSIA DOVANA

Kiekvienas lietuvis, kuriam rūpi gimtinio krašto laisvė ir lietuvių gerbūvis, privalo susipažinti su žemlaidu išvardintomis knygomis. Čia surinktos knygos galima užsisakyti Naujienose.

Juozas Kapočinskis, SIAUBINGOS DIENOS. Atsiminimai apie dionant Lietuvą, bėgimą nuo bolševikų ir gyvenimą tremtinių stovyklose Vokietijoje. 273 psl., kietais drobės viršeliais kaina 4 dol.

Juozas Kapočinskis, IŠEIVIO DALIA. Atsiminimai. Išeivio Dalia yra natūrali ankstesniųjų atsiminimų tęsinys. Tai yra Amerikoje bei kurdami ir patvirtinti įsitvirtinimo istorija. Knyga gausiai iliustruota. 300 psl. kaina 7 dol.

ČIKAGIETIS ĮSPŪDŽIAI KOMUNISTŲ PAVERTGŲ LIETUVO. Autorė buvo Vilniuje, Trakuose, Druskininkuose, Kaune, Naudakiuose, Klaipėdoje ir Palangoje. Valdžios apsaugai, ka ji ten matė, kokias kalbas girdėjo ir ką jai žmonės pasakė. 95 psl. \$1.50. Yra taip pat išversta į anglų kalbą.

M. Želėnka, SATYRINIS NOVELĖS. Genialaus rusų rašytojo 60 satyrinių novelių. 199 pusl., kaina \$2.

D. Kuraitis, KELIONĖ Į ANAPUS GELEŽINIS UZDANGOS. Autoriaus pastabumų neapgauna Intuistų ir agitpropo propaganda bei užmaskavimai. Abi knygos parašytos lengvu, gražiu stiliumi.

Prof. P. Pakarklia, KRYŽIUOJŲ VALSTYBĖS SANTYKOS BRUOŽAI. 176 psl. dokumentuota istorinė studija apie prūsų likimą. Kaina \$2.

Vincas Zemaška, LIUBLINO UNIJOŠ SUKAKTIES PARASTAI. 84 psl. kaina \$1.50.

Šie ir kiti leidiniai yra gausiai NAUJIESE, 1739 So. HALSTED ST., CHICAGO, ILL. 60608 stilingai darbe valdomi arba užsakant paštą ir pridodant čekį ar pinigų poraišį.

TRUMPAI

— Sol./Arnoldas Voketaitis da'nuos Grant Parko vasaros koncertų scenoje rugpjūčio 20 ir 21 d., dalyvausiant sustiprintam sūstatė Simfonijos chorui, Bus išpildoma Prokofjovo kūrinys "Ivanas Žiaurasis". Apie renginius Chicago parkuose informuotą teikia Informacijos departamentas tel. 294-2493.

— Valerijos Sparkytės vadovaujami Neolituanų šokėjai dalyvaus tautinių grupių progamoje Lakefront festivalio proga rugpjūčio 17 d. apie Buckingham fontano. Dalyvaus airių, afrikiečių, kroatų, filipinų, japonų, meksikiečių, lenkų, ukrainiečių ir vokiečių grupės. Programos pradžia 8 val. vak.

— Kun. Dr. Prunskio straipsnis apie priespaudą okupuotoje Lietuvoje yra atspausdintas Anti-Bolshevistic Nations Correspondence žurnale. Jį leidžia Pavergtųjų tautų organizacija Miunchene.

— Leonas F. Pocius ir Carol A. Simonelytė iš Marquette Parko, taip pat Cathleen S. Petrošūtė iš Gage Parko 'aplinkės baigė Chicago State universitetą bakalauro laipsniais.

— Stasys Rackevičius iš Marquette Parko gavo Amerikos pilietybę.

— Kas paliko lietsargį Shar-kos West restorane po a. a. Jono Bareikos laidotuvių, gali atsiimti pas laidotuvių dir. Joną G. Evans.

— Hartfordo švyturio lituanistinės mokyklos vedėja yra D. Dzikiene, 43 Mildred Rd., West Hartford, Conn. 06107. Tėvų komiteto pirm. yra R. Liaukienė 528 S. Main St., West Hartford, Conn. 06110.

— Daley kolegija, 7500 S. Pulaski Rd., pradės suaugusiems vakarinius kursus rugsėjo 12 d. Įvairių specialybių klases taip pat bus šiose mokyklose: Lour-des, 4034 W. 56 St.; Brother Rice, 10001 S. Pulaski St. Gail, 5515 S. Sawyer; Ford City Cath. Center ir "Holy Martyr's", 4327 So. Richmond St. Informacijas teikia Daley kolegijos Adult Continuing Education de partamentas, tel. 735-8000.

— Antanas Mačionis iš East Northport, N. Y., išvyko į St. Petersburg Beach, Fla. Ponia Sofija Uzemeck, Los Angeles, Cal., atostogas praleido Kanadoje.

— Skautininkės: Irena Kere-lienė, Lilė Milukienė ir Liuda Rugienienė priimtos į Gilvelliio kursų New Hampshire stovyk-loje. Iki šiol į šiuos aukštuosius skautavimo kursus buvo prii-mami tik skautai bei skautininkai.

— Naujienose galima gauti Viktoro Karoso knygą "Lietu-vos ryšys su Amerika." 176 psl., \$3.00. Persiuntimui paštu rei-kia pridėti dar 50 centų.

— Naujienose galima gauti Br. Bušackio "Radvilą Juoda-jį". 264 psl. minkšti viršeliai, \$5.00. Persiuntimas paštu 50c.

MISCELLANEOUS

Įvairūs dalykai

PARDUDAMAS valgomoji kamba-rio komplektas — stalas ir 6 apmuš-tos kėdės, viskas beveik nauja, labai gerame stovyje, išsikeltant į mažes-nį butą. Teirautis tel. GR 6-2924 rytais arba 737-1126 popietėmis ir vakarais.

give...

so more will live

HEART FUND

REAL ESTATE

Namai, Zemė — Pardavimui REAL ESTATE FOR SALE

PASKOLOS PERKANT NAMUS, DAROMOS ILGIEMS TERMINAMS

IR ZEMAIS NUOSIMCIAIS MENESINIAIS ISSIMOKEJIMAIS

DEL VISU INFORMACIJU KREIPTIS I

MUTUAL FEDERAL SAVINGS

PETRAS KAZANAUSKAS, Prezidentas

2212 W. Cermak Road Chicago, Ill. Virginia 7-7747

GRAZUS BUNGALOW. 2 miegami ir valgomasis. Arti šv. Kryžiaus ligoninės.

2 BUTU puikus mūrinis, į vakarus nuo California Ave. arti parko.

6 BUTU mūrinis, puikiai išlaikytas, Marquette Parke.

2 BUTU medinis — \$12,000.

ŠIMAITIS REALTY

Notary Public

Insurance, Income Tax

2951 W. 63rd St. Tel. 436-7878

BUDRAITIS REALTY

Ivairi apdrauda — INSURANCE

BUTU NUOMAVIMAS — parenkam nuomininkus

4243 W. 63rd St., Chicago Tel. 767-0600.

BRIGHTON PARKE parduodama pajamu ir biznio nuosavybė. Gerai veikianti taverna ir 3 kamb. 1-me aukšte, taip pat 6 ir 5 kamb. butai. Tel. 247-9103.

REAL ESTATE — OUT OF TOWN Nuosavybės — kitur

FLORIDA'S MACKLE BROS. INC.

A famous name in Southern Building

Regional Office Cameo Tower Build-ing

7234 West North Avenue

Elmwood Park, Illinois 60633

Area Code 312 771-8200

ANNA DOCHES

Lithuanian Representative

HELP WANTED — MALE Darbininkų Reikia

ELECTRICIAN MAINTENANCE

For plant in heavy metals industry.

Steady employment with all company benefits.

MUST BE EXPERIENCED.

MUST READ, WRITE AND SPEAK ENGLISH.

R. LAVIN & SONS, INC.

3426 S. Kedzie Ave., Chicago.

(Equal Opportunity Employer)

Mechanics. SET-UP MECHANICS

Punch press & fabrication line me-chanics.

Excellent benefits include: paid in-surance & pension plan, 10 paid holi-days and other liberal benefits.

Apply in Person

9 A.M. to 3 P.M.

DURA — CONTAINERS

7300 S. Narragasset Bedford Park, Ill.

An Equal Opportunity Employer

MACHINISTS' JOURNEYMEN

Clean, modern plant needs versatile machinists.

Excellent benefits include: paid in-surance & pension plan, 10 paid holi-days and other liberal benefits.

Apply in Person

9 A.M. to 3 P.M.

DURA — CONTAINERS

7300 S. Narragasset Bedford Park, Ill.

An Equal Opportunity Employer

HELP WANTED — MALE-FEMALE Reikia Darbininkų ir Darbininkių

REIKALINGI INDUSTRIJINIŲ SIUVIMO MASINŲ OPERATORIAI

1-je ir 2-je pamainoje. Turi būti patyrę. Geras pradinis atlyginimas. Po pirmo mėnesio įstoti į uni-ją.

AMERICAN GUARD — IT MFG.

1240 No. Homar Tel. 235-6438

Siuntiniai į Lietuvą ir kitus kraštus

P. NEDZINSKAS, 4065 Archer Ave.

Chicago, Ill. 60632. Tel. YA 7-5980

JAU LAIKAS PIRKTI

BIZNIO PREKYBAI, restoranui ar ofisui didelis patogus mūras ant platus sklypo Marquette Parke. \$42,900

17 METU 6 kambarių liuksus mūro namas ir 2 auto mūro garažas. Radiant šiluma. Daug ekstra priedų, greit galima užimti. Arti bažnyčios ir parko. \$32,800.

MODERNUS 2 butu mūro namas. Didelį kambarį, švarus iš lauko ir vidaus. Marquette Parko centre. \$35,000.

GRAZUS SKLYPAS ir garažas Marquette Parke.

7 KAMBARIŲ gražaus mūro, labai švarus bungalow ir 2 auto mūro garažas. Naujas šildymas, elektra. Arti Paramos. \$24,400.

VALDIS

REAL ESTATE

2625 West 71st Street

Tel. 737-7200 arba 737-8534

BUILDERS AND CONTRACTORS

Namų Statyba ir Remontas

ELECTROS ĮRENGIMAI, PATAISYMAI

Turiu Chicago miesto leidimą, Dirbu ir užmiešiuose greit, ga-rantuoti ir sąžiningai

KLAUDIJUS PUMPUTIS

4358 So. Washenau Ave. Tel. 927-3559

D. M. MESIO

62-80 M. AMŽIAUS VAIRUOTOJAI

Tiktai \$98 pusmečiui automobilio Liability apdraudimas pensininkams Kreiptis

A. LAURAITIS

4645 So. ASHLAND AVE. 523-5775

A. TVERAS

LAIKRODŽIAI ir BRANGENYBES

Pardavimas ir Taisymas

2646 WEST 69th STREET

Telef.: R.Epublic 7-1941

M. SIMKUS

Notary Public

INCOME TAX SERVICE

4259 S. Maplewood. Tel. 254-7450

Taip pat daromi vertimai, giminių iškvietimai, pildomi pilietybės prašymai ir kitoki blankai

PERRY PLAZA MOTEL

1007 Park Ave., Hot Springs, Ark.

Albertas ir Kastutė Rožėnai, Sav.

Kambariai ir kichenetė vienetai.

Spalvota TV, šildomas maudymo si baseinas, telefonas, valkams žaidi-mo aikštelė. Galima rezervuoti tel.

501-623-9814.

Didžiausias kailių pasirinkimas

pas vienintelį lietuvių kailininką 7me Chicagoje

NORMANA BURŠTEINA

Tel. 263-5826

(įstaigos) ir

677-8489

(buto)

185 North Wabash Avenue

2nd Floor Chicago, Ill. 60601

BEST THINGS IN LIFE

Call Frank Zapolski

1208 1/2 W. 75th St.

GA 4-8654

State Farm Life Insurance Company

SKAITYK IR KITAM PATARK

SKAITYTI "NAUJENAS"